

Oikeusministeriö
lausuntopalvelu.fi

Viite: lausuntopyyntö VN/13357/2025

Lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vuosilomalain säästövapaan pitämisen ajankohtaa koskevan sääntelyn muuttamiseksi sekä eräiden muiden lakien tekniseksi muuttamiseksi

Ammattiliitto Jyty ry vastustaa ehdotettua muutosta ja vaatii, että säästövapaan käyttämistä koskeva lainkohta säilytetään ennallaan.

Säästövapaan tarkoitus ja sen merkitys työntekijöiden työhyvinvoinnille

Ehdotettu lakiesitys on Ammattiliitto Jytyn näkemyksen mukaan vastoin säästövapaan lakiin kirjoitettua tarkoitusta ja päämäärää. Säästövapaan käyttötarkoituksena on etenkin jonkun tulevaisuudessa olevan pidemmän vapaan suunnittelu ja siihen käytettävien vapaapäivien kerääminen, oli kyseessä sitten matka, opiskelu, vanhempien tai muiden omaisten hoito tai joku muu henkilökohtainen syy. Jos oman päätäntävällän elementti poistetaan, muuttuu tilanne työntekijän kannalta radikaalisti huonompaan suuntaan.

Säästövapaalla on lisäksi entistä enemmän merkitystä nyt, kun vuorotteluvapaamahdollisuus on poistettu ja esimerkiksi mahdollisuudet työuran aikana suoritettaviin opintoihin ovat tällä hallituskaudella huomattavasti heikentyneet aikuiskoulutustuen poistamisen myötä.

Tämänkaltaisilla asioilla on ollut ja on merkitystä työntekijöiden fyysisen ja psyykkisen jatkamisen kannalta ja tätä varten säästövapaan pitoajankohdan tulee olla tulevaisuudessakin työntekijän itsensä suunniteltavissa ja päätettävissä. Jos työntekijän oma päätäntävalta asiassa poistetaan, ovat seuraamukset työntekijöiden hyvinvoinnin kannalta lähinnä päinvastaiset.

Ehdotuksen puutteelliset perusteet ja vaikutusarviointi

Ammattiliitto Jyty kiinnittää huomiota myös siihen, että Petteri Orpon hallituksen puoliväliriihen kirjauksissa ei esitetä minkäänlaisia perusteluita tai syitä nyt ehdotetuille muutoksille, mitä Ammattiliitto Jyty pitää hyvin erikoisena. Ammattiliitto Jyty katsoo, että ehdotettavan muutoksen taustalla on työnantajan direktio-oikeiden vahvistaminen työntekijän kustannuksella, mikä lisää entisestään työpaikan voimasuhteiden vääristymää.

Tarkkaa tilastotietoa säästövapaan käyttömääristä ei ole, mutta jos tämä muutos tulee voimaan, on oletettavaa, että säästövapaan käyttömäärät tulevat laskemaan ja jopa huomattavasti. Tämä ei ole nykytilanteessa ja etenkin vuorotteluvapaan ja muiden työelämän joustomahdollisuuksien poistamisen jälkeen millään tavalla tavoiteltavaa ja tarkoituksenmukaista.

Palvelustoiminnan haitan määrittely yksinomaan työnantajalla

Perusteluissa todetaan, että säästövapaan pitäminen työntekijän toivomana ajankohtana ratkaistaisiin tapauskohtaisesti ottaen huomioon työntekijän tarpeet, työpaikalla noudatettavat periaatteet sekä työnantajan tuotanto- tai palvelustoiminnan tarpeet. Ehdotuksen mukaan työnantaja saisi kuitenkin hyvinkin vapaasti määrittellä sen, miten se esityksen mukaisen palvelustoiminnan haitan määrittelee. Näin ollen tätä ehdotusta voi pitää perustellusti epäselvänä ja puolueellisena.

Lisäksi on hyvin epäselvää, mikä merkitys voidaan antaa työpaikalla noudattaviksi sovituille periaatteille, kun päätös säästövapaan kerryttämisestä tapahtuu pääosin täysin eri aikaan kuin päätös siitä, milloin vapaa pidetään.

Valvovalle viranomaiselle riittävät toimivaltuudet

Ehdotuksen perusteluissa todetaan, että kieltäytyminen ilman perusteltua syytä säästövapaan antamisesta työntekijän pyytämänä ajankohtana olisi lain sanamuodon ja työsuhteen osapuolten lojaliteettivelvollisuuden vastaista ja että työnantajan olisi perusteltava kieltäytymisensä syyt työntekijälle. Tämä on sinänsä kannatettavaa ja jopa ehdoton vaatimus, jos lakimuutos päätetään toteuttaa. Tällöin laista tai sen esitöistä tulisi käydä hyvin selkeästi ilmi se, mitä työnantajan perustelun antamisen laiminlyönnistä voi seurata ja mikä on valvojan viranomaisen toimivalta asiassa.

Taannehtivuussäännöksen koskettava myös jo säästettyä vapaata

Lisäksi on tärkeää, että muutoksen soveltamisen ulkopuolelle jätetään kaikki jo ennen muutoksen voimaantuloa säästetyt vapaat, ei ainoastaan säästövapaita, joiden pitämisaikakohdasta on jo sovittu.

Päiväys

Helsingissä 12.3.2026

Ammattiliitto Jyty ry

Jonna Voima
puheenjohtaja

Maria Kuusela
työmarkkinajuristi